

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/124/2016
Identifikačné číslo spisu: 1111244933
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1111244933.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N. T., bývajúceho v X., zastúpeného Advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radlinského č. 2, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Národnou bankou Slovenska, so sídlom v Bratislave, ul. Imricha Karvaša č. 1, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 C 215/2011, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. apríla 2015 sp. zn. 8 Co 189/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej ako „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) uznesením z 20. februára 2015 č. k. 12 C 215/2011-554 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 38,20 eur [podľa položky č. 20a Sadzobníka súdnych poplatkov, prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“)] z a vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní doručených súdu dňa 25. januára 2013 v rozsahu 14 strán, dňa 30. januára 2013 v rozsahu 56 strán a dňa 17. júna 2014 v rozsahu 296 strán.
2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 28. apríla 2015 sp. zn. 8 Co 189/2015 v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil uznesenie okresného súdu. Na odôvodnenie výroku potvrdzujúceho uznesenia uviedol, že vyhotovením rovnopisov elektronických podaní rovnako vznikla žalobcovi poplatková povinnosť.
3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p.). Podľa názoru dovolateľa konanie na náhradu škody v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. začalo do 30. septembra 2012, preto s poukazom na ustanovenia § 4 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch s účinnosťou do 1. októbra 2012 je toto konanie oslobodené od platenia súdnych poplatkov

v zmysle všetkých položiek Sadzobníka súdnych poplatkov, vrátane položky 20a. Následne argumentoval, že odvolací súd pri hodnotení právnej stránky zaujal nesprávny právny názor, keď poukázal na to, že elektronické podanie vykonané po účinnosti novely Zákona o súdnych poplatkoch, ktorá opätovne poplatkovú povinnosť v konaní o náhrade škody zaviedla, poplatkovej povinnosti podlieha. Ďalej dodal, že odvolací súd nezohľadnil platnú a účinnú zákonnú úpravu Zákona o súdnych poplatkoch v časti prechodné ustanovenia, ktorá hovorí, že v zmysle ustanovenia § 18ca zákonné úpravy účinné od 1. októbra 2012 sa nevzťahujú na konania začaté do 30. septembra 2012. V zmysle uvedeného sú príslušné orgány povinné vyberať súdne poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, aj keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. Dovolateľ uviedol, že mu vzhľadom na začatie konania do dňa 30. septembra 2012 nemohla podaním odvolania po 1. októbri 2012 vzniknúť poplatková povinnosť. V tejto súvislosti dal do pozornosti § 4 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch, ktorý ustanovuje, že vecné oslobodenie od súdnych poplatkoch sa vzťahuje na celé konanie, čo podľa názoru žalobcu okresný (aj krajský) súd opätovne nezohľadnil. Dovolateľ následne videl nesprávnosť v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. v údajnej zmätočnosti a neodôvodnenosti rozhodnutia odvolacieho súdu, pretože sa odvolací súd žiadnym spôsobom v odôvodnení svojho rozhodnutia správne a dostatočne nevysporiadal s právnou a skutkovou argumentáciou uvedenou v žalobcovom odvolaní. Žiadal rozhodnutia oboch súdov nižších inštancií zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrila.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalobca) v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (31. júla 2015), t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p.

8. Uznesenia odvolacieho súdu proti ktorým bolo dovolanie prípustné podľa platného stavu O.s.p. do 30. júna 2016 boli uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Žalobcom napadnuté uznesenie nemá znaky uznesení, ktoré boli uvedené v týchto ustanoveniach. Navyše, v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. bolo dovolanie (i keby smerovalo proti uzneseniam uvedeným v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.) neprípustné, ak smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o súdnom poplatku.

9. Vzhľadom na vyššie uvedené by dovolanie žalobcu bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

10. Žalobca tvrdil, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Pokiaľ žalobca vyvodzuje procesnú vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. z toho, že mu, ako tvrdí, bol vyrubený súdny poplatok v rozpore so zákonom, dovolací súd uvádza, že samotným vyrubením súdneho poplatku sa strane sporu (účastníkovi) neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať. Strane sporu zostávajú v plnom rozsahu zachované všetky jeho procesné oprávnenia a vyrubenie súdneho poplatku na tom nič nemení. Na tomto

závere zotrúva najvyšší súd aj v preskúvanej veci a poznamenáva, že k rovnakému právnenému záveru dospel vo viacerých sporových veciach (vid' napríklad sp. zn. 1 Cdo 218/2014, 2 Cdo 151/2015, 3 Cdo 688/2015, 4 Cdo 468/2014, 7 Cdo 461/2015 a 8 Cdo 27/2016). Žalobca využil právo podať proti uzneseniu o vyrubení súdneho poplatku odvolanie, ktoré odvolací súd riadne prejednal. V dôsledku tohto postupu súdov nižších inštancií žalobcovi nebolo odňaté žiadne procesné oprávnenie v rámci občianskeho súdneho konania o žalobe ním podanej, nie je totiž možné stotožňovať povinnosť zaplatiť súdny poplatok pod spor o občianskych právach a záväzkoch.

11. Dovolací súd nad rámec dôvodov, z ktorých má za to, že dovolanie žalobcu nie je prípustné, poznamenáva, že občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu k otázke vzniku poplatkovej povinnosti v odvolacom a dovolacom konaní, ak v čase podania žaloby bolo konanie oslobodené od súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, prijalo dňa 3. decembra 2015 stanovisko (uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016), podľa ktorého ak bolo odvolanie (dovolanie) podané po 30. septembri 2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom (dovolacom) konaní právna úprava účinná od 1. októbra 2012, i keď konanie vo veci samej na súde prvého stupňa začalo pred 30. septembrom 2012.

12. Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že z pohľadu dovolateľa je konanie postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Dovolací súd uvádza, že iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia (pozri viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z hľadiska dovolateľom tvrdenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávacom spore nejde). Samo osebe totiž prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie bolo v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia (pozri viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

13. K dovolacej námietke žalobcu o nepreskúmateľnosti (nedostatku odôvodnenia) rozhodnutia odvolacieho súdu najvyšší súd uvádza nasledovné: Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016. Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje riadne vysvetlenie dôvodov (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie), na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie a prečo sa nestotožnil s tvrdeniami, resp. odvolacími dôvodmi žalobcu. Odvolací súd dostatočným a zákonne súladným spôsobom (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p. vo väzbe na § 157 ods. 1 a 2 O.s.p.) uviedol dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Vo väzbe na uvedené najvyšší súd uvádza, že odvolací súd dovolateľovi neodňal zákonnú možnosť konať pred súdom a jeho rozhodnutie nevykazuje známky zmätočnosti, preto námietka existencie vady konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. neobstojí. Za vadu konania v zmysle § 237 ods.

1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

14. Z obsahu podaného dovolania je navyše zrejmé, že dovolateľ ním namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím i prvoinštančným súdom v otázke vzniku poplatkovej povinnosti. Dovolací súd opakovane zdôrazňuje, že k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť len procesne nesprávnou činnosťou súdu a túto vadu nemožno vidieť v právnych záveroch, ku ktorým odvolací súd dospel pri posudzovaní uloženej povinnosti. Samotné právne posúdenie veci je realizáciou rozhodovacej činnosti súdu a nezakladá dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p, lebo ním súd neporušuje žiadnu jeho procesnú povinnosť ani procesné práva účastníka. V súvislosti s touto námietkou dovolateľa je potrebné uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), avšak v procesne prípustnom dovolaní, čo nie je daný prípad. Samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 17/2013). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

15. Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ CSP.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 veta druhá CSP neodôvodňuje.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.